

BIBLIOTEKA

Zakl. Nar. im. Ossolińskich

XVII

7.310

BIBLIOTEKA

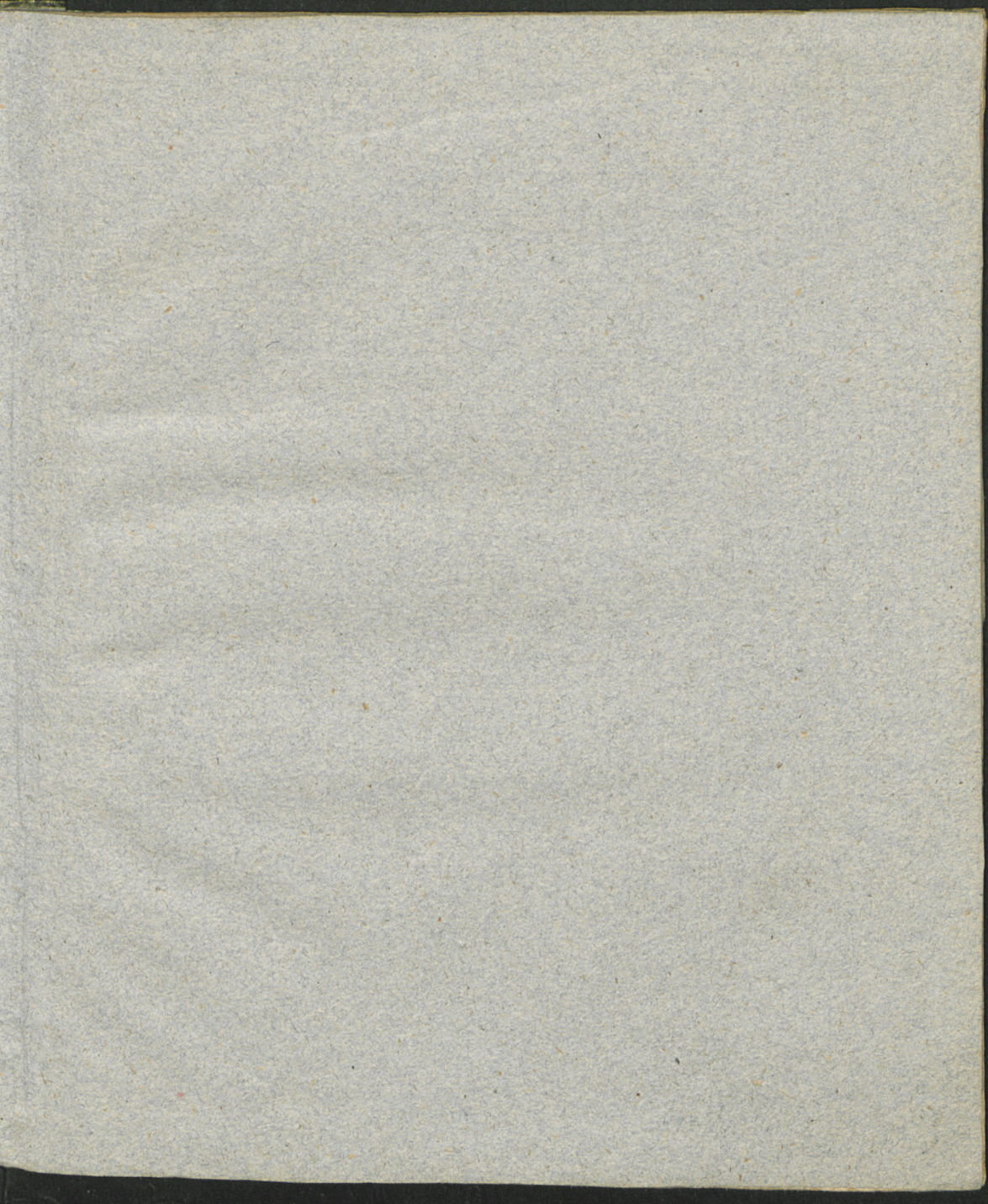
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

1682 r.



8.214  
Hoy  
;  
tio; Spanan







XVII-7310-III



# PROGNOSTICON

A B O

## PRZESTROGA

ZObrotow Niebieskich, wzgle-  
dem przypadkow wszelákich,  
ktoremi Niebo przegraża nam

### Ná Rok PANSKI M.DC.LXXXII.

Ktory iest po przestępnym Wtory Przy-  
byzowy.

P R Z E Z

M. KRZYSZTOFA KRZYKAWSKIEGO,

*W Przesławney Akadémiey Krákovskiej, Náuk wyzwolonych, y  
Filozofiey Doktorá, w Kollegium Mniejszyem Ordynárviniego  
Astronomiey Professorá, z pilnością wyráchowány, y do  
Druku*

## P O D A N Y.

---

W K R A K O W I E,

W Druk: FRANCISZKA CEZAREGO I. K. M. Typog.



Ná Przechacny y Stárożytny Kleynot  
Ich Mościow

P. P. I O R D A N O W.



Ná wszystkie części Swiátá, godne by slyneły (i?)  
Dzieła IORDANOW; czemu trzy w Herb Trąby wzię-  
Bo co Ziemiá nie może, by Niebo głośliło  
Czwartą Trąbę dla tego sobie zostáwiło,  
Twy to Dánk Wielki D O M I E, iż nie mász rownego;  
Aby twe cnoty g'osił, procz Niebá samego.



Iásnie Wielmożnemu swemu Wielce Miłościwemu Pánti  
IEGO MOSCIPANV,  
P. FRANCISZKOWI

ná Zakliczynie

IORDANOWI  
DOBCZYCKIEMV &c. &c.  
STAROSCIE.

Protektorowi swemu Author Zdrowia dobrego Zyczy.



*N*aydoskonálsa, między podmieścicznemi Kreaturámi, przyrodzenia ludzkiego godność; nic nie znajduie sie coby lepiej y rzetelniey wyrażilo; iako przezrenie, y cognitio futurorum eventuum. Wielmożny M. P. STAROSTO. Człowiek bowiem w posrodku corporeorum & incorporeorum, tanquam lines & horizon constitutus, máiac wiele spólnych rzeczy, cum plátis & brutis, tym szczególnie one przechodzi, naturalque emulatur aeternas, iż mentis acumine, skryćie wdázone przyrodzenia Sekretá, y wyrozumieć y przyczreć może. W prawdzie barzo piękne sa życia ludzkiego iedyńa ozdoba, rozliczne cnoty y przymioty; (ponieważ Sola virtus repulsæ nescia sordidæ, intaminatis fulget honoribus: recludens immeritis mori cælum, negata tentat iter via,) ále gdy wspaniałym cnotom argumentum, zacność naturcy ludzkiej promouens, takie przydamy, które samemu tylko człowiekowi służą; (boć & bruta animalia, umbras qualdam habent virtutum) daleko powabniejsza będą w swoich ozdobach, doskonałsa w imprezach, słowem w oczach całego świata, naturá ludzka, niedosięga w swoiey praeminency. y. Ale z kad prośe tak potężnego dowodu swoiey zacności dojdąże? Ieżeli wrodzona opátrznóść y rostopność, weźmiemy pod uwagę; y same nieme zwierzetá ona sie zászczycáia, quæritando sedulius alimenta, gubiac ślady, ábo ieden trop czyniac, lubo będzie kielkoro zwierzat, iako Lew, y Łoś czynia, aby doganiáiacemu myślistwu, ná záiadły nieprzystly zab. Pilna czutość y straz, okolo całosci zdrowia, nád ktore nic mielszego, żyiaczym rzeczom niemaś, ludzkiej natury, wysoce záleci magnitudinem, boć napisal Póéta. Vt corpus redimas, ferrum patieris & ignes i bynamicy. Okryte Zorawiom śládá, nigdy mieltego, wślykie wraz niechba záżywáć odpoczynku, ále záwśe pilne ieden agit excubias, trzymaiac w nodze kámién, aby ieżeli by mu sie tráfielo záśnać, przez wpuśczenie oczknał sie kámiénia, y czynyna miał straz, o całosci nito spoczywáiacych towarzysow. Chybka, artowna postrze-



Wony strzela, preteki Ieleń, nie wprzod do przezroczyſtego bieży zrodła, z prągnione o-  
cbledzić ſiety, aż pierwey, Diſtannum, wynalazſzy oſtrego pozbedzie zelazcą. Bohy  
z ſamego ſiebie krew toczy, aby w myſliwſkie nie przyſzedł rece. Przeto ſeroce dysku-  
rując, o różnyh natury ludzkiej przymiotach, też oraz w różnyh obaczemy zwierze-  
tách, zdczym wyſſey potrzeba Bukać, dowodu Natury ludzkiej doſkonatości; ktorego nie  
zkađ inąd doydziemy, tylko ex ſola cognitione euentuum futurorum. Tą ſamą id-  
ko w onych nieśmiertelnych Duchách ieſt niedoſcięta, tak człowieká aliquatenus futu-  
ra pracognofcentem, náđ wſytkie podmioteczne rzeczy in ſublimiori conſtituit lo-  
co. Ztáđci Merkuryſ Trýſmegiſtus, pilno człowieká nobilitatem wważywſſy, bez  
wſelkiej watpliwości, powazył ſie nazwać go dżiwowiſkiem wielkim, między wſytkiemi  
zwierzetami, animal admirandum, & venerandum Deum mortalem; iednak  
quidquid dignitatis eſt, wſytko to arcanorum naturæ conſciæ Astrologiæ acceptum  
referri debet. Iako bowiem, by naybyſtrzeſſa zrenić, bez ſwiáttá, żadney nie może  
rozeznáć rzeczy; tak wmyſt y dowcip ludzki, ieżeli nie będzie wypolerowany Diuinæ  
Matheséos præceptis däreinnie będzie ſie kaſał, aby doſkonale przeniknął natury ſekre-  
tá. Tą intelekt ludzki, Geómetrya y Arytmetyka, iako dwiema ſkrzydłami, w gore wy-  
niożyſy, per illos admirandos fiderum orbés, circumducit y ktoregoby czáſu peryody-  
czny bieg ſwoy, każdy odpráwił okrag, doſtátecznie pokázuie. Zá tcy Miſtrzyni powo-  
dem, groźne Zámienia Stońcá y Miesiáćá, fatales Cometa, gornych in Triplicitatibus,  
złaczenia, Planety, czymby niźſemu przegrazáły Świátu, ciekáwe intelektu ludzkie do-  
chodza. A zátym y prawowiernych, do błagania Máieſtatu Boſkiego, zá grzechy ſwoie  
pobudzáia, y narody do práwey Chryſtuſowej wiary prowadzá. A poniewáſ Diuina  
Mathesís, tak wyſſe de humano genere meretur; rzeczy káždy, że primas ubique  
(iako olim apud Principes & Magnates) tenebit, ále zawiodłby ſie, ieſt teraz wiele  
Witeliuſów, którzy Zoilino dente, iák proſcündunt Vranicas conſiderationes; iák  
ad vltimas orbis plagas chćieliby proſcribere z ſzczegulney nienawiſci, ze difficiliora  
non capiunt, ktorym wtańie ſłuży. Momus cum carpere nihil potuit, ſandalium  
Veneris obtreſtauit. Wiec aby wpatrzony Prognoſtyk Astrologiczny moy immunis od  
nátarczywých zoſtawiał Zoilow, chetnie pod Twoie WW. M. P. Stároſto wdzięczno  
brzmiace Herbowne Trab y gárnice. Káził y rázi Herbownych Trab WW. MM. P.  
dzwiek zawziętych ná mila Oyczyznę Nieprzyációl ſercá, porázi y zawisznych náukom  
oſobliwie Astrologiý Zoilow iádoniwe ánimuſſe, á mnie oſobliwa protekcyja y táſke WW.  
MM. P. ſpráwi. Iák tylko naſcentis mundi cunabula, pieſzczotliwe odpráwiety pri-  
mordia, á maturiorem poczety meditari paſſum, záraz non impigo animo, ad con-  
templationem wdawſſy ſie Orbium caeleſtium, gdy publici iuris, adnotatas, chćia-  
ły mieć pilne ſwoie obſervationes, záwſe ie, Sub magnis Nominibus Ptolomæorum  
Philadelphorum, Alphánſorum Aragoniæ Regum, Rudolphorum Imperato-  
rum, Matthiæ Coruinorum Regum Vngariæ euulgabant. WW. M. P. Inie od rze-  
czy. Magna bowiem Nomina, ad ſublimia nata, temi naybárzciey zwykły ſie kontento-  
wáć rzeczazni, ktore immortale Nomen Suum Seræ transmittunt poſteritati, &  
vindicti calamo, ne illacrymabiles longa ſepeliantur nocte ſtárdia ſie. Iáśnie Wiel-  
możney á Stárożytney WW. MM. Pána Edmilicy lubo magna Nomina, ktore iák cę-  
lo infer-



lo infertas *tak* in gratiæ posteritatis memoria, radicatâ *maia* wielkie powagi, *dank*  
*y zalecenia*; *iednak* iuuat refricare memoriam, *iz tak* wiele licza laudum suorum  
 præcones, *iak* wiele zaraz nascente Orthodoxa Fide, w *nâsnych* Sarmackich krâciach,  
 ad instantiam Miecislai Monarchæ, & Ducissæ Dabrowka, IORDANOW, od IAN  
 NA PAPIEZA XIII. *nâznâczonych* Poznânskich Biskupow licza. Ktorzy w on czas  
 gentem barbaram, y przyzwyczajona do zabobonow båtwochwâlskich, rudimenta fidei  
 uczeli, prowadzac do uznania prawdziwego Boga. A tym in acceptis referre debet  
 primitias fidei Polonia. *Tak* wiela pamietylch zâszczyca sie Historykow, *iak* wielo  
 wysoce godnych, IORDANOW HENRYKOW Podkâncerzych wielkich Koronnych,  
 zâ Krolâ Boleslawâ, WICHELMOW dzietylch Boatyrow Putkownikow, Koronâ Polskamiâ-  
 tã; zâ ktorzych *mestwem y odwaga*, *iak* Polskie seroce rozprzestrzenione sa granice, *tak*  
 Monârchowie Polscy, z Iazygow, Polowcow, Moskwy, Rużi, zwyciestwâ wielkie odnościli.  
 Niechay przeto szczyci sie Græcia parens & nutricula Principum, & Bellatorum,  
 fortium hæcundissima, *iako* chce swemi Herkulesami, y Thezeusami, Achillejami, y  
 Nestorami. Niechay sie chelpia, swoiemi Epaminondesami, wynalezcy y Nâuczycielowie  
 Praw, Thebanicykowie dowcipni, Xerxesami y Cyrusami, ztotem y srebrem zbytecznie  
 wyniesieni Persowie, rada y madościcia cãtem zaleceni swiãtu Lacedemończykowie Li-  
 sandrami, Themistoklesami Atenczykowie, Mædonowie y Grecy Alexandrami wielkie-  
 mi: niechay cãtego swiãtã zwyciezcy Rzymiãnie, swemi Scypionami, Augustami, Pom-  
 peiusami, Frãncuzowie, niechay iuz pod niebo wynosã swoich Brennow, y nã Kolosach  
 marmurowych, nigdy niemiertelnych, ich imionã, *iako* chca niech wycinãrã. Polskie  
 krãcie Przeswietylch w Kościele Bozym Biskupow, y Arcybiskupow, w Senãcie madyrch y  
 godnych Senatorow, w dzietach Rycerskich, mezyrch Boatyrow, dzietylch Putkownikow,  
 Walecznych Hetmãnow idacych ex Illustri Profapia WW. MM. P. bynamniej nie wzdry-  
 gãcia sie cuius horum antepone, & in Monumentis æternæ laudis, quæ non ob-  
 ieurat obliuio, non carpit posteritas, incidere. Niechay oni, z podziwieniem cãtych  
 Narodow, zwyciezonych, & in triumphis cum stupore prowadzonych licza Krolow,  
 zniesione Woyskã, Provincye pod swoie podbite moc, przeciwnym sposobem Polskie krã-  
 cie, dzietylnościcia, madościcia, y swiatobliwościcia Przeswietylch Przodkow WW. MM. P.  
 ktorzy in laude æterna versantur, slusnie sie szczyca, numerant & recensent. Nie-  
 chay mi sie godzi wspomniec (je innych opuścze) Iãinie Wielmożnego MIKOŁAJA  
 IORDANA Podkâncerzego Wielkiego Koronnego, Diuo Vladislao Jagellone regnan-  
 te, *iakim* Mestwem, *iakim* sercem, *iakã* odwaga bronil cãłości Ojczyzny. Zetra sie do-  
 brze ufsykowane Woyskã Krzyzackie z Polskiem, miesãia sie Putki, Aquilæ & signa,  
 densa grandine belli, *iedne* lacerantur, drugie z swoiemi nã ziemie upadãia, stowem  
 gesty trup z obu stron seroce okrywa ziemie, a Ian Zarnowius Czech widzac dubiam  
 Martis aleam (*iako* to bywa tchorzem podsytym) zemknãł z Putkiem swoim w pobliska  
 krzewine. Wic gdy iuz *iakoby* przelomani nãsi, pro Patria Decius Iãinie Wielmo-  
 żny Podkâncerzy per medias hostium cateruas przebiwšy sie, a Zarnowiusã dobie-  
 gšy, graui obiurgatione uymykãcego z Woyskiem zatrzymał, a potym sam regimen  
 wziawšy Woyskã, niespodzianie nãtãrł nã Nieprzyaciãlã, który swiezemi przestraszony  
 posilkami, tył podawšy, szesliwa wygrãna Polakom zostãwil. Onieimiertelne Mestwo



*Dzielnego Podkancelerzego, iuz Annibal ad portas, Porfena zalega Mosty, slowem w*  
*kach Nieprzyjacielkich, Victoria & victorum vita, alie oto Mezny Africanus decet*  
*tat pro Aris & focus, puszcza sie w Niebezpieczna glabia, podcina most Cocles, vitan*  
*& victoriam Scxuola restituit. Godzien, godzien iest, ktoremu nieśmiertelne wysta*  
*wiwszy Obeliscos Polskie Narody zlotymi aby pisaly literami, vnus IORDANUS pugnan*  
*do restituit rem. Ale gdy sie zapatruie na tak dzielne sprawy odważnego Wodzã, pie*  
*kna rzecz na pamieć mi przyszła. Za słusna poczytał rzecz niezwyćieżony Monarcha*  
*Diuus Vladislaus Jagello, zãwdzieczyc Mestwo y odwage tak wielkiemu Liberato*  
*Patriæ, przeto gdy świecki Stan, iako roznyim podległy odmianom, mniej sie laśnie Wiel*  
*możnemu podobal Podkancelerzemu, wymylił niezwyćieżony Monarchã Duchownymi do sto*  
*ieństwami tantos sudores inuicti Herois premiare, ale intentionem præcessu factum*  
*Namieśnik Chrystusow IAN XXIII. Arcybiskupem Halickim stanowi go, kedy munus*  
*Pattorale z wielkim zbudowaniem owieczek swoich sprawuiac, mox peruenit fama pi*  
*etatis, Sanctimonie, integritatis, curæ, vigilantie, eruditionis & Sapientie ad Va*  
*ticanam Sedem tak wielkiego Arcybiskupa, aliz idem Sanctissimus ad Gnesinensem*  
*Archiepiscopatum w tymże Roku designat Illustrissimum & Reuerendissimum N*  
*COLAVM IORDAN. Na którym Arcybiskupstwie iak rozszerzał zarlawie Wiard*  
*Świeta katolicka między Narodami, quarum Magna pars pravis opinionibus distra*  
*cti, suo, DEI Maiestatem, metiebantur cerebro. Świadkiem sa wszystkie iego spr*  
*wy, wszystkie myśli, ktore na to nakłaniał, vt cum sanctiore congruerent Ecclesie*  
*sensu, vnus moribus, legibus vnus, cultu DEI vno viuerent: a tak ArchiPræsu*  
*lis boni, & Patris indulgentissimi apud omnes officio perfunctus est. Zalećiałã*  
*czutość Pasterkska, pilna okolo dusz ludzkich pod on czas, kiedy różne Herezyiey Schisma*  
*ta in Ecclesia DEI wsczynaly sie ad Oecumenicum Constantiense Concilium ope*  
*rã, labore, & magno studio Sigismundi Cæsaris factum, a przeto summo deside*  
*rio SS. Patrum illi præfidentium Concilio oczekiwany, kedy cum summo plausu,*  
*& letitia wszystkich przyjaciawšy dżiwna madrośćia błedy Hussã Czechã y Hieronymã z*  
*Pragi pokonał, prawde oczywiŃta pokazał. A że przy wysokiey madrości, (iako zãwŃse*  
*indissolubili vinculo doskonałe cnoty, y świątobliwy żywot wiãze sie) pobożność dżiwnie*  
*przykładna w Prześwietnym Arcybiskupie wydawãta sie, zgodne prawie całego Concili*  
*um vota na sie obrócił, ktorego godnym bydż Vaticana Sede, głowa całego Kościola Chrystu*  
*šowego osadzily. A tu niewiem komu winsowãc, czy wam Sarmackie kraie, ktoreście inter*  
*nives Hyperboreas candidum & sonorum pietate, virtute, moribus, doctrina,*  
*eruditione Lituum regendæ Nauiculæ Petri wypielegnowãty; czy Tobie Prześwietna*  
*IORDANORVM Familia zeć Bog takiego dał Mezã, który iuxta cor DEI, votis*  
*całego Duchowieństwa, Namieśnikiem Chrystusowym aby był, iest osadzony. Winsuie iak*  
*Tobie Korona Polska, tak wielkiego Arcybiskupa; tak Tobie Prześwietna Familia takie*  
*go Synã. Szczęśliwas Polsko, że po twoim Wiara Świeta Katolicka oświecceniu dzieć*  
*Bog na poćieche y ozdoba twoie Naywyższych Wiary świętey Propugnatorów; szczęliwas*  
*Prześwietna IORDANORVM Familia, że iuz nie tylko Biskupy in primæua propa*  
*gatione Orthodoxæ fidei, abo Arcybiskupy, ale samych Naywyższych Rzadzcow PowŃse*  
*chnego Kościola szczęśliwie wydał. Godnaś abyć pisano Lemma, ktore symbolista, stoñ*



W rozpedzaiacemu cienie pisal: Nescit nisi lucem. Alubo prae maxima humilitate  
Prześwictny Arcybiskup regimen totius Ecclesiae przyiac niechciał, przecie iednak ge-  
nerale Concilium SS. PP. niechciało irremuneratam tanti Viri miec virtutem, prze-  
to Primitialem dignitatem, sibi & Successoribus Archiepiscopis Gnesnensibus na  
omienionym Concilium otrzymal, a tak nowa ozdobiony godnościa, in Patriam Primas  
Regni venit. Zamilcze ia tu tak swiatobliwego Arcybiskupa Munificam in Ecclesiam  
DEI dexteram, gdyż one swiadcza Gnieźnienkie Mánsonarzew Collegia, Wielońskie  
pod niego wybudowane Kościoły, Smogorzewskie dzieśięcinami opátrzone, tego zamilczec  
nie moze, że bonus Patriae Civis oto sie vsilnie zámse staral, aby mila Oyczyzná w  
kwitnacym zostawala pokoiu, dla czego plenus dierum zamieshania Wegierskie chcac  
uspokoić, chetnie funkcyá na sie Poselska przyial, kedy wyprawivszy sie morbo grauatius  
fatis cessit, Gnesnae tumulatus, non sine multis lacrymis totius Regni. Alubo nie-  
uzyte Parki tak wielka ozdoba zocz u laśnie Wielmożnych IORDANOW wziely, iednak  
zostawily im wzor, na ktory oni zapátruiać sie, nihil aliud, quam Illustrium Sena-  
torum, & Ducum bellicosorum illustre Nomen, tot retrolapsis annorum saeculis  
sibi vsurparunt. Nic wtey laśnie Wielmożney Familiey fati vis, nic violentia inti-  
dorum hominum sobie przywlaszczyć mogła, ktora alias praestantissimas Domos,  
concussit, labefastavit, & euertit. Te zaś ad conservandum publicum bonum,  
Patriae & Ecclesiae ampliandum decus & ornamentum, iak conservavit incolumem,  
tak longe lateque produxit. Swiadcza Senatorskie krześta I. W. IANA IORDANA  
na Zakliczynie Kástellana Bierkiego, Oświecimskiego Starosty, Wielgorzadce Krakowskie-  
go; I. W. MIKOŁAJA z Zakliczyna IORDANA Kástellana Wynickiego, Kamienieckie-  
go Starosty, I. W. WAWRZYŃCA IORDANA Kástellana Krakowskiego, Starosty Prze-  
myslkiego, Kamienieckiego, fidelitatem in Principes, amorem in Patriam, quibus  
fuit semper ea adiuncta fortuna, vt cum se publicis necessitatibus, & publicae fe-  
licitati promouendae impendissent, oto naybarżziej starali sie ne vlla in patte ma-  
drych Senatorow consilium, bellatorum fortissimorum munus, & gloriosum, officii-  
um, ab Illustri IORDANORVM familia vnquam desideraretur. Optakáne czasy  
na ciele nastapily Krolestwo, kiedy Tatarska y Moskiewska sáblá zá STEFANA Krola Ukra-  
inę okrutnie pustosyli. Dzielny Bohátyr Spytek IORDAN, Podkárbi Wielki Koron-  
ny, wspárwszy neruo belli Kástellana Krakowskiego confortissimam virorum fortium  
manu, ipse fortissimus delegit, conscripsit, in aciem produxit, & hostilem feri-  
tatem ferro ac vindice manu cdércuit, hostem immanissimum cum turpissima i-  
gnominia & perpetuo dedecore in suas latebras & latibula fugere cdégit; ktorego  
sobliwie aż do Novogrodka zapędzivszy, dzierzawy Nieprzyiacielskie pustosyl, czym vsy-  
tká práwie Moskiewska przestraszona ziemia Legatos ordynnie ferendae pacis. Nieo-  
chłodał iesze Oyczyzná z tak wielkioy expedywey, a iuz o Podolskie y Wołyńskie kraie, nic  
tylko vastitas agrorum, depopulatio Urbium, omnium bonorum directio, obia sie,  
gdy Bogdanus in Valachiam deducitur, a Tureckie Woyská impuné graffantur; ied-  
nak non defuit Martium peccus WIAKWBIE y IANIE IORDANACH, kto-  
rym Respublica demandarat munus tutandi ac defendendi tamecznych kraioy, ab  
omni incurfione hostili, non defuit mowie, bo meźnie pod Stepanowcami z Multań-  
skim y



skim y Tureckim zwardsy sie Wojskiem, požadane z Nieprzyjaciela odnieści zwycięstwo  
Ta jest w rodzona cnota w sytkim z tey Iśnie Wielmożney Prosiąpiey idacym Bobątyrom  
iż zawsze in sole & pulvere Martio immorantur, aby Vrbes & oppida, intra tepe-  
dos parietes szczęśliwego uspokoienia zająwały. Nieznania ci mitego czasu do uspokoi-  
enia, nieznania do wygod, powabnych wczasów, zawsze in cursu, zawsze in labore, defa-  
tigatione, vt laluti Ciuium, integritati bonorum, immunitatibus Ecclesiarum prouide-  
ant & prospiciant. Żyie y dziwnie idinieie nulla antiquitate temporum obru-  
endus w poważnych Historykow Monumentách, grauissimis & difficillimis rebus pro-  
batissimus nád w sytkich wniemanie szczęśliwy Iśnie Wielmożny IORDAN SPYTEK  
ná Zakliczynie Woiewodá Krakowski, Starostá Przemyski który pod czas rebellicy Gdań-  
skiej, gdy inne Pulki, dla natarczyności Nieprzyjaciela pierzchać poczely, on nieustras-  
onym sercem z Rebellizantami tak sie potykał, iż numerosissimum gregem hostium cir-  
cumiacentes ditiones, ferro & igne depopulans, fortunas Nobilium ad miseran-  
dam direptionem proponens, filios ad probrosam & fædam contumeliam desi-  
gnans, częścią w Wisle y Mottawie, krew Nieprzyjacielska zafarbowana potopił,  
częścią w polách trupami pokrytych, illorum vasta & immania tanquam Cyclo-  
pum corpora, wilkom y innym drapieżnym bestiom dilaceranda & deuoranda, in pænam &  
supplicium tanti ausus & crudelitatis zostawił. Pokazal ten wojenny Pan iak złota  
kochał Wolność, kiedy ná swoiey Chorągwi złotymi kazal wybawiać literami, Aurea  
Libertas, która rebellizantskie tak ráżita serca, iż lubo omni armatura fortium zdá-  
ły sie agmina Nieprzyjacielskie, dziwna rzecz, jednym pozreniem ná złote Aureæ Li-  
bertatis Litery, z wielka swoia hanba y zguba tył podawaly, za którymi pokilkakroć za-  
pedzimsy sie w same bramy Mieyskie gloriose wpadał. Ilubo industrius Mars zacia-  
gnionych Positkow Gdańskich, pokilkakroć, uzyć kusiel sie dzielnego Bobątyrą, iednak  
sam zawsze swymi circumuentus stukami proterus temeritatis, triste dedit supplicium.  
Niechce tu innych dzieł Rycerskich tak walecznego Pana wspominać, gdyż y sam  
czas tego zabrania, które memorabiles Fasti posthumæ iuz conlecrarunt ætati, iz  
nie mniej sago iak toga, nie mniej dzielnym sercem iak mądrymi radami Oyczyźni  
pożyteczny był; co osobliwie świadczy vnio Ducatus Oświecimensis & Zatorien-  
tis, która on swoia podpisał reka. Lecz z Putnocnych kraiom ná wschodnie gdy obroce oko,  
(ach triste spectaculum!) alie Tartarorum sæua colluies pod Biatocerkwia in squal-  
lentibus campis, barbara tak wiele rázy rościaga signa, domos vicofue passim rapi-  
nis, cædibus, incendio, sanguine implet. Ktoby optakánym kraiom w tak ciepskim rá-  
dzie victricem podat dexteram, ani czas, ani mieysce (gdyz hostes & ubique hostes,)  
nie dopuścił. Sam tylko cuius efflorescit & propagatur ad omnem æternitatem,  
laus & gloria Illustrissimus STANISLAVS de Zakliczyn IORDAN Stolnik, a  
p tym Podkomorzy Krakowki W. MM. Pana Prádziad non passus est toties a se fusos  
impuñe grassari: nártat ná Nieprzyjaciela, nie mniej tupami iak skaniem y tzami  
vincitorum obciążonego; a wielkość nieprzeluzona victore computans gladio, nieprzy-  
jacielowi, ktorego see dopiero Vkraínskie obawiały kraie, mox metum palloremque,  
cum sanguine regessit: a w sytkiego rozgromionego Nieprzyjaciela kupy zwycięzimsy,  
pingues opulentasque Gradiaq inferias dedit. Niemniej mezym sercem Wielmożny



**MIKOŁAJ IORDAN**, Podkomorzy Krakowski, *Dziad* W.W. M. M. P. podobnie *Tatarskie okazy* odprawiował z *wiekopomna sława*, kiedy przez długi czas w *Wkrainie mieśkaiąc*, tabo *Getico*, y *buntowniczych Kozaków* dzięki do *syta napawał pola*. *Pilne ten Wielki Maż* czynił *excubias*, pro *integritate Patriæ*, kiedy *swemu bynamniey nie folgując zdrowiu*, *solus in Negotio*, vt alijs *otiosis*, *solus in excubiis*, vt *quietis*; *solus in metu & trepidatione ingruentium malorum* viuebat, vt alijs *magnopere securis*, *pacatis tranquillisque* viuere liceret: *A nie dosyć na tym że zdrowie swoje na śance Nieprzyjacielskie pro communi omnium salute alter Fabricius tożył*, ale teży *bogatey substancyey nie żatował*, tak *wiele okrytych Pocztow swoich żageśczaiac Wojsko Koronne*, iak *wiele krwawych okazyi Wkrainskich rebellia Kozacka narodziła*. *A że w świeżey pamięci u całego Polskiego świata* *madrość y Meśtvo Wielmożnego MICHAŁA IORDANA Podkomorzego Krakowskiego*, *W.W. M. M. Pana Świetey pamięci Rodzica* *zostanie*, *seroce nie rozwodze sie*, to tylko *moویه*, że *Vir ingenio*, & *consilio acerrimus*, *Cudzoziemskie zwiedziarszy kraie*, kedy *odmiennym sposobem od onych*, którzy *cełum non animum mutant*, *magnam experientiam rerum nabynszy*, tak *laluberrimis consilijs*, iako *dzielnym meśtmem* in omni occasione, & *loco mita wspierał Oyczyzne*. *Świadkiem jest ipsa Metropolis Regni*, *ktora dla buntow chłopskich*, gdy in *summo* *zostawała periculo*, on *osobliwie z ludem swoim ex faucibus periculi & Metropolim*, y *całe Krolestwo wyrwał*. *Świadkiem Bereściczko*, pod którym z *nie-matym putkiem ludzi*, a *kosciem nie rownym wielkie odwagi czynił*. *Pokazał tam*, że *sam Maiorum suorum perennem memoriam*, *gloriosis victoriarum trophæis*, *egregijs meritis*, *Heroico animo*, *adimpleuit & auxit*. *Nie śczyć sie cudza sława*, *ktory Veterum* *ferme omnium gloriam sui Nominis splendoribus non offuscauit*, ale *Noui claritate luminis illustrauit*. *Wśczyzna sie crudelis & Nefaria rebellio w Podgorzu*, kiedy *Świetey pamięci W. Rodzicowi W.W. M. M. Pana* *præsidium Krakowa committitur*, *nihil intentatum relinquit*, *aby iak napredzey tam fatalem flammam ugasił*. *Aspexit tam*, *Patria*, *signa & vexilla illius proprijs ac ingentibus impensis*, *na obrone Czerstyńskiego Zamku producta*, *quæ hostes tanquam fatales in celo Cometæ*, *suo sanguine rubentes horruerunt*. *Był tam plac na ktorym iak dzielna cnota*, iak *wysoka madrość omnibus eniuit*, *fuit Campus Martius*, *na ktorym incredibilis fortitudo Naiśneyšego Monarchy & Amplissimorum Oidium oculos*, in se *conuertit*. *Ale ieszcze nie tu koniec dzielności y spezy na obrone Oyczyzny Świetey pamięci Wielm. Rodzica W.W. M. M. Pana*. *Aquilonaris Æolus quassat prawię in tuis fundamentis*, *iuż y Metropolit Regni posiadzy*, *totum Lechicum imperium*; *pars homagium Hæretico reddunt*, *pars truces spirant minas & arma*, *Wielm. S. pamięci Rodzic W.W. M. M. P. primus iako Princeps Nobilitatis* *proprij sumptibus Łaśnie Wielm. Marszałkowi Koronn. auk. ya Wojska* *czyni*, *sam nullis allegtus iak podarunkami*, *tak wielkiem obietnicami fidelitac Naiśneyšemu zachowuie P-annu*, *toti Nobilitati perswaduiac*, *aby homagium y przysięgi Nieprzyjacielowi nie oddat*. *A te sa Łaśnie Wielmożnych Przodkow W.W. M. M. P. merita te cnoty*, *quæ se actionibus non vulgaribus*, *quasi lineamentis & viuis coloribus in oculos omnium ingerunt*, *na ktore z podziwieniem zapatrzywszy sie*, *difficile indicatu non est*, *że iak oni magnam gloriam acquisiuerunt*, *cum formidabiles hostibus essent*, *tak W.W. M. M. Pan*, *iako in compendio quodam maiac w sobie omnes omnium inclusas dotes*, *virtutibus illorum*,



lucem reddis auctiorem. *Odważne ich serce było in rebelles & contumaces hostes, wrodzonym prawem, dzielność tak wielkich Hektorow, y Achilew; Herois magnanimi artibus felicior extitit. Lásnie w W.W.M.M. Panu mądrość y Męstwo Wielmożnego Rodzica, ktore W.W.M.M.P. sic expresse, sic absolutè refers, vt & paci & bello natus videaris. Simulq; ad clementiam Ciuilem factus, & ad fortitudinem bellicam institutus. Widziemy że in vtraque Spartha Virtutes W.W.M.M. Pana non minus lucis & splendoris habent, quam Maiorum in rebus bellicis egregia facinora. Zaráz bowiem ab ineunte etate tyrocinij vitæ in modéstia, pietate ad stuporem omnium in Regni Schola przypatrzywszy sie, publicam spem non vano nec inani augurio wyslycyo W.W.M.M. Panu prænотabant. A że longæ peregrinationes perfectiorem sapientiam, experientiam maiorem, excoctiorem prudentiam, maturius iudicium przynosió zwykły; przeto firmius inhaesit menti Sniety pámieci Wielm: Rodzica W.W.M.M.P. hæc non postrema cogitatio. Záczyz sine diuturna mora w Cudze W.W.M.M.P. poslat kraie. Lecz nie zstacia amplum præconium W.W.M.M. Pana, żeś Włoskie, Fráncuskie, y inne Cudzoziemskie kraie sanctè & religiosè viuendo zwiedził, meruisse ex stimo, gdyż to populare, & domesticum est omnibus, ale że hæc ageres, quæ Te loco, ordine, Nomine, existimatione magnoperè insignem, cæterisque ornamentis apud omnes efficerent admirandum, & domum redires probitate vitæ melior, & sapientiæ thesauris auctior ac sumulatio. Dignum & idoneum Te præstitisti eam Ciuem fore, à quo aliquando Patria consilio, patrocinió, fortitudine, iuuariac defendi posset. Gdy bowiem w Cudzoziemskich Wojskach Hermáni y Wodzowie dexteritatis, fortitudinis, tam raras, insolitas, præclarasq; virtutes, & celebritatem generis, prius non tenui fama aut peruagato sermone didicissent, quam præsentem aspexissent, zaráz agminatum munia bellica, quod rarum apud illas gentes, W.W.M.M. Panu cõmittebant. Powitáta szczęśliwie z Cudzych krajow reducem W.W.M.M.P. Patria, accepit cum magno desiderio, quem non sine multorum euentuum formidine dimiserat. Byly caley Oyczyzny ná W.W.M.M.P. obrocone oszy, expectabatur ab omnibus ordinibus cupidissime quantum admiranda Virtutum Tuarum vbertas profunderet fructum. Nie zawiódłá sie iák mila Oyczyzná, tak Amplissimi Ordines w swoiey expectatywie, kiedy commissa negotia Patriæ ná Generalnych Seymach cum tanto zelo publici boni promouebas, iż vota & sententias aliorum in Tuas, iako plenas amore Patriæ, propagandæ Religionis pertraxeris. A tu zapomnieć nie moge ardentissimum illum Tuum zelum in Vniuersitatem Cracouiensem, ktorey tak ná Profoswskich Seymikách, iako Wálnych Seymach Koronnych wielka wywiadczas protekcy, broniac Prawy Przywileiow iey, tak dalece iż dawszy pochop innym Wielmożnym Nuntijs Terrestribus solennes Protestationes, contra lædentes Scholas, immunitates Regni Scholæ, chetnie uczyniles. Chowa zámwse w snieży pámieci Akademia Naszá, tak wielka protekcy, tak wielkie dobrodziejstwo, y tak chować będzie, iż żadna factorum vis etiam aduersa nigdy nie wykorzeni. A nie tylko Generalne Seymy Koronne rośtropności, dzielności, wspaniałości, w trudnych doznawály, y doznáio sprawách W.W.M.M.P. ale też y same sady Kápturowe, nie innego Supremum Præsidem & Marschalcum poścebant, tylko W.W.M.M.P. Człowieká Prawy Oyczyznych y Konstytucyi dobrze świádomego, sapientia insignem, iudicio maturum, restum conscientia. Doznály y do tych czas doznáio Tribunalitia Re-*



gni wysokiego rozsądku W W. M. M. P. w zawiłych kontrowersyach, kiedy omnes neruos & ætatis & industriæ eò conferebas, & confers, ne æquitatem improbitas, consilium temeritas, rationem furor, fidem, pudicitiam, sanctimoniam, perfidia, impudentia, impietas, euerteret & profigaret. Wiecyy nie wspominaam, Magna merita W W M. M. P. nã, ktorych cała Rzeczpospolita w terãzniejszych krwawych Marsowych okãzyach dostatecznie sie napãtrzytã. Dostyc na tym je Patrias virtutes kãždy moze obaczyc w Jego Mości Pãnu MICHAŁE, Magnæ idk indolis, tãk spei Synu W W M. M. P. nã, który in Parnasso Iagellonico magna Specimina ingenij daie. Co iãśnie twiãdzczy Pãnegryk Błogostãwionego Jana Kantego, który w tãk młodym wieku swoim z podziwieniem powãżnego Auditorium odprãwił. Czyny wielka otuche Magni olim Ciuis in Repub: Cyncas Sarmaticus, Illustrissimo & Reuerendissimo Domino, Dño Petro Koryciński, Prãposito Generali Michowieni &c. powracãsiãcemu z Legãcyey Hispãñskiej, Masculo napisãny calamo. Ktoromu aby Naywyszy Pan tecundet vltiores progressus vprzeczynie życze; a W W. M. M. P. nã dlugo plynnych lat przy błogostãwieństwie swoim y fortunnych successach aby pozwołit, tego powtornie W W M. M. P. nãu życzac, w szczodrobluwa tãkze W W M. M. P. nãu pilno sie oddãcie. iãko

*Iãśnie Wielmożnego a Mnie Miłostiwego  
Pãna y Dobrodzicia*

*Zyczliwy y unizony Sługã*

**M. CHRISTOPHORVS KRZYKAWSKI**  
*Philosophiæ Doctõr, Collega Minor, Astronomiæ  
Ord: Professor.*





Non vita hæc dicenda est, quæ  
spiritu & corpore continetur, illa  
inquã illa est vita, quæ viget me-  
moria sæculorum omnium, quã  
posteritas alit, quam ipsa æterni-  
tas semper intuetur. *Cic: pro Mar.*





# PIERWSZA CZĘŚĆ PROGNOSTYK V.

## R O Z D Z I A Ł I.

### O Początku Roku.

**S**zeroco nie dysputując o Początku Roku / według różnych Narodów / gdyż w prze-  
stych Kalendarzach / dostateczniem wypisał / Rok niniejszy 1682. od Narodze-  
nia Pana & Zbawiciela Naszego IEZUSA Chrystusa / z Bożkiem s. Kato-  
lickim Rzymskim / zaczęniemy dnia pierwszego Stycznia. Według Astronomow  
zaws dnia 20. Marca / po Północy godziny 4. min: 19: Ktore początki / aby całemu Chrze-  
ścianstwu / & osobliwie Oczyszczeni naszemu bezeslowne były wprzemyśleżycze.

## R O Z D Z I A Ł II.

### O Rewolucyey Doroczney.

**N** Jedmienna to jest idło v Astronomow / według nauki Protom: tak v Filozofow /  
według Arystot. Ze okrągi niebieskie / iednegoż prawie czasu / dwoidalim obracacia sie  
biegiem; iednym od Wschodu na Zachod / co każdemu na oko iawno / drugim od Za-  
chodu na Wschod. Pierwszy jest pospolity wszystkim gwiazdom / y niebiosom: gdyż pri-  
mum Mobile, tymż biegiem z sobą pociąga wszystkie orbis coelestes. Drugi własny 7. Pla-  
netom / y gwiazdom na firmamencie zostaiącym. A ten / osobliwie w biegu Miesiecznym /  
każdy może vznać. Co bowiem sprawuie; iż po złączeniu Miesiąca z Słońcem / Ktore by-  
wa na Nowiu / co dzień to daley od słońca miesiąc wstępuje / tak daley / że gdy do Pełni przy-  
chodzi; tedy Słońce zapada / a Miesiąc wschodzi; iefeli nie ten bieg y obrot / Który maia  
w Byscy Planetowie własny / y przyrodzony od Zachodu na Wschod. Opuściam ia tu perio-  
dicas Revolutiones, idło gwiazd na firmamencie hedacych / (ktore według nauki Alfonso /  
odprawia bieg swoy za lat 49000. Który Obrot natywa sie też Rokiem Planetowym wiel-  
kim; ) tak innych Planet (to jest Saturna & Który Rewolucya swoie przez lat 29. dni 15. go-  
dzin iakoby 2. Jowisza / Który Rewolucya swoie przez lat 11. dni 313. godzin 17. Marsa &  
przez rok 1. dni 321. godzin 22. Miesiąca / Który przez dni 27. godz: 7. min: 43. rewolu-  
cya swoie Ponczy /) ale sam obrot tylko Słońca abo rewolucya peryodyczna w tym Rozdziale  
wważam; & te Słońce odprawuie przez dni 365. godz: 5. min: 48. Jutrzenka ☉ / y Merkura  
ryus ☿ / przy Słońcu ☉ chodzac / iednąż prawie maia rewolucya. Słońce tedy swoie peryo-  
dyczna Rewolucya w tym Roku zaczęnie / dnia 20. Marca po północy godz: 4. min. 19. Ktora  
Rewolucya natywa sie też Rewolucya Roczna (idłom w przeszlorocznym Kalendarzu pis-  
sat.) A gdy słońce pomienionego czasu wstępuje w pierwszy punkte Barana ♈ / także o-  
linego Nieba y Planet postanowienie przynosi. Na wschodnią linia postepnie Wodnika ♋



jest 9. w przeciwnym promieniu Miesiąca / w westecznego Saturna / w kęsnym zaś Stonca /  
 Marsa y Merkurego. Na południu stonał Strzelec 8. w części 6. w trzeciakowym aspek-  
 cie Miesiąca y Saturna z domu chorob y Maltenswa; Stonca z domu żywota / Marsa / y  
 Merkurego z domu substancyey / w czworakowym Jutrzenki z domu żywota. Na zachodzie  
 stonał Lew / przyiały w gęstnie Miesiąca y Saturna. Panem tej Rewolucyey zostal lat  
 domu substancyey. Mars y Merkury biał kwadratorowym promieniem / na Jowiska. Jow-  
 wienie gwiżdż Rok utemperowany w ciepło obicnie / z przepadającym pożytecznymi de-  
 rzami / acz w niektórych miesiącach / nawolnice / grady y ognie piorunowe / z škoda w Dro-  
 dzaiach / błyskawice zaradza przegrązają Saturnus westeczny w domu bożym między doby-  
 kiem zaradza przegrązają / a osobliwie drobniejszym / iako to owcom (Krore dla morelic / by  
 niepowrotem odechły wcześniej trzeba zabiegać) Późom też Gospodarzom / acz za wse / oso-  
 blicwie iednak w tym roku / czaiadła nieposlušna / nieuczciwa / kradbrna / bardo sie swemi wy-  
 kretami naprzykrzy; Krore nie zawnę potrzeba vsoc. Ust y utrapienie vbech ludzi / same  
 zyl' o Lucia tadis iugalibus, chce nagradzoc Marsa w Occid. Zndczy zamiekanie / rosterka  
 między ludziami / a osobliwie wielka liczba hypokrytow / ktorzy sie pokazitia w odzieniu owczym  
 wewnątrz sa wilkami drapieżnymi. Między pospolstwem choroby cieśkie beda panowac /  
 głowy y oczu bole / osobliwie na Wiosne. Drogi y handle dla rozboiow niebezpieczne pod-  
 ezas Wiosny / Kedy kradnieże misterne y słuczne zagęszczą sie; dla czego y ognie vmyślenie zlose  
 lotrowaska zabładac waiune / aby tym snadniey swoiey imprezy dopied / na co w Arakowie po-  
 trzeba bedzie miec pilne oko.

## R O Z D Z I A Ł III.

### O Pánu Dorocznym.

**K** w drey Mars chce swoje ięszce prorogowoc wladza / vmyślenie w domu zaidchly  
 substancyey / w styrcady z Merkurusem wchodit. A tak narodziwszy sie roznemi  
 faworami / lastawych Planet chce sobie dewinkowac woz. A naprzod sobie czyni  
 dobra otuche stoneczney przyiażni pozwolowly mu w domu swoim rezydencyey; ale Ston-  
 ce iako generalny podmiesiecznych rzeczy rzadca / weyzrawly na vradzenie niskich Ziemi-  
 now / Krore za panowánia ponosili Marsa / nie tylko niechce mu zprzyazne bydi / ale też spa-  
 leniem w krotce grozi / dla czego & receptio ex Triplicitate cum loue máto mu pomaga. Sa-  
 turnus ofalczony / škoda y choroba zbrywa Marsa; a Miesiąc na per gryndcy puscim by  
 sie / neq; amicitiam, neque inimicitiam w swoim votum Marsowi wyswiadcza. Jutrzenka  
 z przyiazni Jowisowi / tacid negat Marsowi votum. Wiec gdy Marsowi / wykracne  
 Merkurego nie nadaty sie rady / vel iniuius w kwadratorowym aspekcie / doroczne Imperium od-  
 daie Jowisowi w Raku w domu chorob in exaltatione sua zosidiacemu; Krore aby toskowly  
 sprawit nam gubernium; lastawa de bohu swego przybiera Jutrzenka / iako ten rachunek  
 z nauki Ptolomensa de staticznie swiadczy.

Fortitudines.

Debilitates.

Fortitudines.							Debilitates.						
B.	Z.	♂.	☉.	♀.	♄.	♃.	B.	Z.	♂.	☉.	♀.	♄.	♃.
22.	22.	21.	17.	22.	19.	6.	18.	5.	9.	14.	10.	32.	0
9.	39.	37.	18.	11.	8.	30.	19.	13.	21.	0.	5.	14.	10.
18.	33.	18.	14.	22.	36.	19.	10.	20.	23.	12.	8.	27.	0.
32.	29.	21.	3.	18.	17.	15.	5.	27.	9.	9.	4.	19.	15.
<hr/>							<hr/>						
81.	127.	98.	39.	75.	93.	75.	62.	65.	62.	35.	27.	92.	25.
62.	55.	62.	55.	27.	92.	25.	<hr/>						
19.	58.	36.	4.	48.	45.	45.	<hr/>						



# ROZDZIAŁ IV.

## O Zaćmieniach.

**A**cz dwaćroć roku terdzniejszyego Miesiac gruba pokryje sie żaloba / my iednak tylko pierwsza obaczemy / ktora przypadnie dnia 12 Lutego z Sobory na Niedziela. Pocznie sie Miesiac cmić przed pulnocnikiem na pulnogażgu godz: 10. m: 18. wopadnie w ciemności / tak że go nie będzie widać przed pulnoc: g. 11. na puln. m. 14. Brodek zaćmienia będzie po pulnocu na puln. godz: 0. min. 10. pocznie sie z ciemności pokazowac po pulnocu na pulnogażgu godz: 1. min. 5. będzie w ciemnościach trwał god: 1. min: 51. wybrnie całe z ciemności / po puln. godz: 2. m. 2. Zaćmienie wyszło będzie trwał god: 3. m. 44. Że ta Eclipsis będzie totalis cum mora, tedy opocz 12. czeski tych / ktore in Diametro dicitur Lunaris Astronomowie licza / zaćmi sie go ięszce czeski 10 m 8. Cmie sie będzie Miesiac w Zndku Niebieskim Panny / postępując z domu Honorow / w dom dalekich drog y Religii / y pod gwiazdami osnego nieba natury Saturna y Marsa / na granicach Merkurego. Panem Zaćmienia zostal Mercury z Marsem / w domu pulnocnym zostaiący w Rybach przy gwiazdach swojej natury. Miesiac pręko po Zaćmieniu idzie do przeciwnego promienia Merkurego / y Marsa / miazca iasny aspekt od okalicznego Jowisza z domu smierci. Wprowadzie Merkury pod czas tego Zaćmienia przodknie przed Marsem / ale że w skodzie y wpadku zostaię y spalony / cała swoje wiadzca spuszcza Marsowi według swojej natury. A przeto że sie w domu Merkurego to Zaćmienie odprawuie / nie trudno będzie o przywooprszysci w / wykrete koncepty / wynicowanie praw / konstytucyi / satkowanie niewinności ludzkiej / y rzeczy do smierci sprawiedliwosci należacych. Wywroca Statut nie raz Valli cum prau-dicio, nie iedney ale tak wielu godnych osob. Podsyć eroda drow Merkuryus Marsa / aż niewinnego cłowieka inuasorem uczynia; a tak zlupekzy go z niewinności / y dobroy iego nie przepuszcza stawie / gdy go różnemi różnie karpia kolumniami. Ze zaś Miesiac z domu Honorow postępuje w ciemnościach w dom religii; Znaczy że między Duchowcnemi / mianowicie Załonnemi dissensje / wzgarda przelozonych / dyssidencje beda sie wbczynac / dla czego przegrza Merkuryus iak Jurystom / tak niektórym ad domum Religionis należacych / tenebroso cardine Septentrionali. Ze Miesiac cmi sie w Dannie kedy smocza głowa na ten czas iest / y prawie w niey Miesiac zostaię / znaczy wiele robactwa na wiosne / ktore drzewa potym będą ogolaczac z liścia. Nad to nieurodzay / ktoremu dopomoże przestoroczny Romet. Drogi dalekie y Legacye rzadko skutkow swoich doйда. Między ludźmi namnoży sie tereyan / quotidian / krwie plynienia / naglych smierci / kaglow / cieplego oderchnienia / suchot / y innych chorob z goracości y suchosci pochodzacych. Między stanami czesie postwarci / zamieszania / gniewy / chęa gore rekiać / sklad potym zaboystwa / rozboie ściela sobie droge. Jako Miesiac tak Dönowie Zaćmienia / zostaię / in mansionibus siccis; co znaczy na powietrzu / wiatry zarażliwe / pioruny / grady / lystawice. Skutki zaś tego Zaćmienia prawie przez cztery miesiace beda trwac. Drugie Zaćmienie takie Miesieczne przypadnie dnia 18. Siernia przed połudn: g. 7. m. 25. ktore że sie we dnie będzie odprawowalo / na naszym Horyzoncie nie będzie widziane. Zaczym y skutki iego skodzie nam nie moga / ktore opuszczam.

# ROZDZIAŁ V.

## O Złączeniu Saturna, Iowisza, y Marsa we Lwie.

**L**ubo iest przeciwne zdanie Astrologow niektórych / że Złączenia wyższych Planet Saturna / Iowisza y Marsa / żadney mocy nie miaa / aby w rzeczach podmieśiecznych / sprawiły odmiennosci / a to dla tego / że skutki / tak wielkie / ktore te Złączenia znacza / nie zaraż zwykly następować: iednak / że y po Zaćmieniach według nauki Ptolomi: Lib: 2. Quadrip: tex: 28. Nie zaraż następuia skutki / y wszyscy prawie



**Astrologowie** przeciwna trzymają sententia / ktorey rożnemi Historyami dowodzą o  
 samego prawie stworzenia świata / tedy że rzecz słusna trzymalem ; o Złączeniu tych Pł  
 ner cokolwiek napisac / wprzod położymy / krotkim poważnego Astronoma wiersem /  
 pisane Historye / ktore po podobnym następowały Złączeniu.

	Ignea Triplicitas, Coniunctio maxima dicta	<i>Injta Keph Ann aie wa tu Christum</i>
	Saturnique, Iouisque annis redit ostingenis	
<b>A D A M.</b>	<b>PRIMA</b> habet Adami lapsum ac primordia mundi	4000.
<b>E N O C H.</b>	Szua latrocinia, hinc Vrbesque, Artesque <b>SECUNDA.</b>	3200.
<b>N O È.</b>	<b>TERTIA</b> Diluuium, renouatae, ac semina gentis.	2400.
<b>MOYSES.</b>	<b>QUARTA</b> , vocat Moysen, scribitque in marmore Le- gem.	1600.
<b>ESAIAS.</b>	<b>QUINTA</b> que Olympiadas, Romam, Babylonis & Æ- r m.	800.
<b>ROMULUS.</b>	<b>SEXTA DEVM CHRISTVM</b> stupet Augustumque Monarcham.	6.
<b>CHRISTUS</b>	<b>SEXTA DEO CHRISTO</b> plusquam te Auguste tri- umphat.	
<b>AUGUSTUS</b>	Transito Imperio Carolum dat <b>SEPTIMA</b> Ma- gnum.	800.
<b>CAROLUS Magnus.</b>	Sacra Calendarij, Cyclosque <b>OCTAVA</b> reformat.	1600.
<b>GREGORIUS XIII.</b>	Gregorio subdens Iaponas, regna vltima terrar. Terque nouis portenta Astris, intaurat Olympo. Quid si <b>NONA</b> minax ter triplex ardeat Orbi Accensam extinguens, supremam Lampada vitæ, Post Septem Decadas, sæclorum & Sabbathatha magna Hebdomadae, renocatque noui primordia Regni, Vt pia perpetuum mercantur sæcula Sol m ; Impiaque æternæ, damnentur sæcula nocti.	

**Z**łączenie tedy Saturna y Jowisza pierwsze w tym Roku przypadnie dnia 30. Październi  
 prawie w południe. Drugie zaś w Roku przyszłym 1682. dnia 26. Maja / także pra-  
 wie w poindnie. To złączenie obodwoie / w znaću ognistym Lwa / pierwsze w domu  
 siomom / niezgod / poswarokow / iawnych nieprzyjaciol / ktorego Panem zostal Mars / w  
 domu śmierci goščacy ; drugie w domu przyjaciol odprawi sie. Znal Lwa jest de Triplicita-  
 te ignea Christianorum, tak y ze **R.** Atorym in quairatibus przeciwne znaki **Rak /** Nie-  
 dzwiadek / Ryby / sa Triplicitatibus aquæ **Turkow** y innych **Poganow.** Poprzedzia Złączenie  
 pierwsze dwoie Złączenia / jedno Saturna z **Marssem** dnia 22. Września / w domu śmierci  
 drugie Jowisza także z **Marssem** / w domu **Religiey.** Zaczyn czasy następniac wielkim zamię-  
 sianim / trwie rozlaniem / ogniem y mieczem **Panstw** / y **Krolestw** spustoszeniem / y odmiana /  
 między **Duchownemi** sisyo / chorobami **ciężkimi** / y **zaradkami** / a osobliwie w **Jesieni**  
 potrzeba **P.** Boga goraco prosic / by morowe powietrze na niektorych nie wybuchnelo mię-  
 scach / przgrazia / To Złączenie że sie odprawie in igno fixo, przeto skutki jego / osobliwie  
 w 30. miesianiu **Panstw** y **Krolestw** / nie jednego **Stonca** sie roku / ale prawie potrwadza ad An-  
 num Domini 1702. ktore zaćmienia osobliwie **Stonczne** znacznie beda pomnżac. Ro-  
 ściol iednak **S. Katolicki Rzymski** / znaczne z **Nieprzyjaciol** swoich będzie odnosił zwycię-  
 stwa ; a dawne y nowe powstojace **schismata** y **seksy** / **hande** y **wpadał** znaczny wezmia. **Co**  
**fte**



Lee Otomanska zndczylo zlaczenie Saturna Jowisza w piątym stopniu Wiedźwiarck 1701.  
 Roku Pánskiego 571. A tak idł długo in Triplicitate Aquea tych Planer zlaczenie trwalo/ sekta  
 Turecka w gore bla. Wier gby teraz ad Triplicitatem igneam przenioslo sie/ nádzicia w Pánu  
 Bogu/ że też iuż zndcznie w tych czasiech wpadać bedzie / czego im y domowe niezgody dopy-  
 moga/ byle tylko zgodliwie Chrześcianstwo bylo. A że zlaczenie Saturna y Jowisza ktore  
 bylo Anno Domini 788. in capite Arctis, w Roku Pánski: 1702. dnia 24. Mád w stopn: 6. m. 57.  
 Barána odprawowad sie bedzie / zndczy powstanie iakies/ nowej Monárchicy; a sekcie Oro-  
 manskie; zndcznym przegráza wpađkiem / ktora durante Trigono igneo, co daley bórzicy wpa-  
 dać bedzie / aż do Roku 1802. Pedy mutabuntur Triplicitates.

## R O Z D Z I A Ł VI.

### O Wojnie y Pokoiu.

**L**astawy Jowis/ roczne gdy przyjmie gubernium, według zdania wšytek Astrologow  
 pośadány zámiešane narody / zwykl accordowad pokoiem. Tak trzyma (že innych  
 opuszcze) Univerſitatis Crácouiensis in omnibus prawie scientijs, decus & ornamentum Ioan-  
 nes Glogouien. Tractatu in Iudicij Astrorum, Differen. 20. Iupiter est generalis Significator pacis,  
 vnionis, & concordia. Vnde si in aliquo anno significatur bellum, Ioue dominium obtinente, signi-  
 ficat bellorum compositionem, & pacis vnionem. W tym Roku rzady roczne oddane sa Jowi-  
 šowi / y przychylney narodowi ludzkemu Turzence. Zaczym powatylbym sie z bezesliwoc  
 go rzadce / bezesliwy y spokojny opowiedzieć Rok / gdy y sam Mars / ktory jest generalia  
 significator guerrarum, odłaczad sie od Saturna / a przyſteuiad do Jowisza / według Gwi-  
 doná P. 4 C. 24. zndczy wšpokoierie. Jednak że w tym Roku / walne Planerow gornych / w  
 Šnaku ognistym przypada zlaczenie / (o czym w wyšszym Rozdziale powiedzial sie,) zczym  
 trudno generalnego mamy sie spodziwac wšpokoienia. Zdanie bowiem wšytek Astrolo-  
 gow w iſt / gdy w ktorym roku walne zlaczenia Saturna z Jowisem / abo nieprzyzadne &  
 spekty przypadaia / a ná ten czas rzady trzyma Mars / wielkiego zámiešania / y rosterkow o-  
 bawiad sie porzecz. Bierze regimen Mars / pod czas zlaczenia Saturna y Jowisza w znd-  
 ku ludzkim zstaiacy / zaczym zámiešaniem / Erwie rozlaniem / bórzo przegráza / jednak z stu-  
 ſney przyczyny / y lastawy Jowis / bedzie wšial nabelad do zgody záwzięte animuſe. Co  
 generalny prognostik. Co sie tyce Krolešwa Polskiego, z poganškich Arziow / significator  
 Polski przeniošy Abides w Chrześcianškie / mežnego serca chce dodawad Rycerstwu Pol-  
 ſkiemu / aby Otomanska impreze / ktora dla Czwořtatowego aspektu Marsa z Jowisem /  
 Chrześcianškim niewola grozi Narodowi / odważnie gromieto. Na Barán Polski przychyle  
 nošć / obecznošć stonieczney byle zá wykretneš / nie wdawał sie radami Merkurego. Sub-  
 stancyey Baránowey / lubo Mars co Polwiek wšitnie nadwerezyc / jednak z Woganškich lupow  
 bo zatych / przy dšielnošć swoicy / poprawitby icy sowiće. Czym dobra oruče przyštych  
 ſwyciešw Reuolucya Coronationis, Serenissimi Primi Regis Poloniae, Boleslai Chrabri, ktoremu  
 jako Mars / w dšiesiarym zstaiacy domu z Turzenta y Sloncem / w przyzłym promie-  
 niu Jowisza / bezesliwych tak wiele z nieprzyziaciol przymošť ſwyciešw / tak y teraz w tymże  
 zstaiac w miejscu / od lastawey prziety w gošćine Wencry / w lastawym ex gradu Exaltatio-  
 nis suae z domu Przyziaciol / Jowisza promieniu / dáte wielka oruče zá pomoca Boska / že ná-  
 ſtepuiać w lat / Cne Rycerstwo Polškie / zá bezesliwym powodem nam bezesliwie panuac  
 tego Watošniešego Pána / trudy / y niewczasy wojenne chćme zniošy / tryumfalne z Oro-  
 maškich / y innych nieprzyziacznych nam Warodow / odnioša trophaea. So y Saturnus / kto-  
 ry z Merkurem ná on czas / w domu jedenaštym gošezac / co intelligentia nieprzyziacielška znd-  
 czu / teraz lastawie ná sie pogladaiac / z Šnadow ognistych / między ktoremu medoacya bica-  
 rze doroczny Pan / wškretnych zá wómniawošy rad poracimnych / cale o obronie wiary s. Karo-  
 lickicy / w zgodne zachodza contia. Ale y terazniešego nam bezesliwie panuacego / a ná-  
 ſniešego Monárchy Felicia Coronationis Reuolutio, nie mney ošelnego / Dšielnym Polakom



**Łódź** die serca / Gdy idź w tym promieniem S. R. M. Significator, na Znak pogłada Polski / a idź  
 skawa Turzenta z Marsiem Exaltata przemienią się / zwyciężka meznemu Rycarstwu  
 Polskiemu / nad nieprzyjacielem prace y satygi / chce zwyciężyć exaltata, W Wrześniu  
 y Październiku / znacznym / kwadratowy promień Saturna y Stonca / według zdania Salgo  
 zamieszaniem y niebezpieczeństwem przegrają.

## R O Z D Z I A Ł VII.

### O Postanowieniu Czterech Części Roku.

**Z**ima poczatek swoy weźmie w Roku przeszłym dnia 21. Grudnia / po północy godz: 4  
 min: 27. Która Mars z Jowiszem w dyrekcyę wiał. Pierwsza część Zimy do wilgoci  
 y śniegow skonna / na początku Stycznia znaczenie odelfy. Druga część Zimy / zawie  
 ruch śniegnych mroźnych ku koncu Stycznia / y na początku Lutego poruży. Od następney  
 Grody znaczące odelfi nastapia / ktore z ranami przymrozkami / y chmurami śnieżnymi / czos  
 fem dziedzysiemy ostatnia część Zimy kłoneza.

Wiosne zacznemy dnia 20 Marca po północy / godz: 4. min: 19. Pánem iey zostal Jo  
 wisz z Marsiem / a Stonce wśedby w Barana / przystepie do Jowisza y Marsa / zaczym pier  
 wsza część Wiosny / z przepadającymi deszczkami / y niekiedy przymrozkami ranami / odpró  
 wiemy / w Kwiecniu wiatry zarazliwe sude beda panować / miejscami z grzmotami y ty  
 skawicami. Druga y trzecia część Wiosny na sucho chce zabierać / potrzeba będzie Pána Bo  
 ga w Maiu często o desze prosić.

Lato swoy poczatek weźmie dnia 21. Czerwca po północy godz: 6 min: 54. Ktore pod  
 dyrekcyę Jowisza y Marsa podpadło. Pierwsza część lubo trache czasem zosępi powietrze  
 z grzmotami / osobliwie ku koncu Czerwca / y z początku Lipca / ciepła iednak y goraca pogoda /  
 gospodarzom dla zbierania sian wśluzyc zedce. Druga część panna y goraca / na początku  
 Sierpnia / taczy sie Stonce z Saturnem / a na ten czas orientur cosmicę stellæ naturæ h & j por  
 tym w krotce stonce będzie sie taczelo z Q w Znaku ognistym Lwa / częste odmiany na powie  
 trzu / te złączenia beda spradować z wiatrami / grzmotami / y tysskawicami ognioy piorun  
 wcy / y gradow obawial sie potrzeba / ktore poprzedzające goraca spradowia. Ostatnia część  
 lata wśola / czasem z przepadającymi deszczami.

Jesien zacznemy dnia 22. Września / po południu godz: 10. min: 24. Ktorey dyrekcyę  
 wiał Turzenta z Jowiszem. Trzech Planetow gornych w tey części Roku taczy sie Sa  
 turn / Jowisz / y Mars we Lwie / a wśchodzą cum stellis naturæ Saturni, Stonce zaś cum stellis  
 naturæ Iouis & Martis. Zaczym lubo poczatek Jesieni nie co wilgorno nastanie / znaczenie  
 iednak sucha / y pogody mgliste gore beda chciady brać ku koncu Listopada / y na początku  
 Grudnia często dziedzysie / a stronami śnieżne chmury / po powietrzu wiał sie beda. w Gru  
 dniuna mrozy y sanna znacznie zabierać sie będzie.

## R O Z D Z I A Ł VIII.

### O Chorobách y Powietrzu.

**N**ieprzydny Warodowi ludzkemu Saturnus / w ognistym Znak Lwa odprawniat  
 swoy bieg / za zdaniem Astrologow / zarazliwym na niektórych miejscach przegrza po  
 wietrzem / osobliwie w tych krajach / ktore leżą pod znakami Triplicitatis igneæ. Tenże  
 Saturnus Retrogradus, na Wiosne dom posiadł choroby / a panstwo w domu żywota maiać /  
 przeciwnym nan bie promieniem. A Mars z Merkurym zostaiac w Baranie / kwadratem  
 poglądaiac na Jowisza w domu chorob zostaiacego. Zaczym / chorob cieplech zarazliwych /  
 oczu bolow / parcia w bolach / kolek / apoplexy / nagłych śmierci / obawial sie potrzeba Wio  
 sna że po wielkiej części będzie sucha / znaczą choroby y śmierć dożyłego wieku ludzi; Ma  
 tconom brzemiennym przegrza poronieniem slegmatorykom koto lata dysenterya. Na lato  
 Saturn Dom żywota swoia obecność zarazi / kwadratem na Barana poglądaiac / a lato  
 po wie



o wielkiej czesći su che y gorące będzie/ zaczyn namięny krost/ospic/ goraczek/ bolow głowy/ circa drzenia/ y innych ciepkich affekcy. Dnia 12. Wzr. śnia Saturnus z Marsem łączy sie w domu śmierci/ pozym zaś pod czas złączenia Saturna y Jowisza/ Mars dom śmierci w mianieniu ludzkim opanował/ a nad to tych złączenia z Saturnem Panem zostaje/ potrzeba Pana Boga goraco prosić/ aby pogroził morowego powietrza/ z takich konfiguracy Planer pochodzące/ osobliwie w Jesieni w zdrowe y łaskawe czasy raczył nam obrocić. Ciącała bowiem per experientiam Astrologowie/ czegośmy y sami Roku Pańskiego 1677. doznali/ i wiele razy/ pod czas iakiego realnego aspektu lubo złączenia gornych Planer/ abo też zaciemnia/ Mars z Saturnem/ Dom śmierci/ abo chorob posiada/ tyle razy/ pogroził morowego powietrza/ obawiać sie potrzeba. Zima kaglow/ katarow/ chrapot/ namięny z ciepkimi goraczkami y febrami.

## R O Z D Z I A Ł IX.

### O Vrodzaiu Ziemiym.

**P**oganie/ aby byli obfity pozrytek odbierali prac swoich/ z wyzłow ziemskich/ nie tylko pierwiastki w zelakich zboż/ naprzod Bogom swoim oddawali/ ale też pewne święte rzeczyone Floralia na koncu Kwietnia postanowili/ w ktore ofiary oddawali Bogini Cererze/ gdyż trzymali/ że ona władza ma nad wszystkie Vrodzaiami. To Poganie czynili. A my/ prawa wiara oświeceni Chrystusowa/ nie tylko żadnych pierwiastek/ z Vrodzaiow P. Bogu nie oddaemy/ z chęci ale też y z powinności/ naznaczonych dżiesięcin/ Kościolowi zapieramy/ a jeżeli oddamy/ abo że musimy przez Prawo/ abo z wielkim ciężarem Kaptanow. Przeko nie dawo/ że co rok to barżiej nam będzie bydwało dleba. Kościol święty, Poganski Ceremonia/ ktora wyrzadzali Cererze/ w nabożnstwo odmieniel/ ktore bywa z Procesa w Dzien S. Marka/ y dni Krzyżow/ ktorey jeżeli prawowierni/ Pana Boga beda prosić/ a dżiesięcin nie zatrzymowac/ taki Vrodzay Altra obicucia. Szocowic d brze sie zrodzi. Dob pomierno dla zarazy/ iaklo y Miod. Pšenicy śniec y widtry południowe zarazliwe/ pod czas kwiata na niektórych miejscach prześledza. Zyto ożimie ranego stania czego y Pšenica będzie potrzebowała nagrodzić pracą także y Krosok. Jezymienicowi zapalenic kwo drat Marsa przegrasza/ mianowicie w gorzyszych miejscach na niżnich zrodzi sie menagorzey także Czararka y Owies Konopie/ Len/ acz zapalona na niektórych miejscach beda/ iednak pilność gospodarstwa może im buyności dodać. Wina procent mierny ale dobre. Jabłek/ Sliw/ Gruszek pomierny vrodzay miejscami/ a to dla robactwa. ktore na Wiosne drzewom y kwiecień beda śledzić. Banie/ Ogarki/ Melony/ Cybulá zrodzo sie obficie za dożerem ogrodniczym.

*Dla wygody gospodarstkiey dni do stania dobre klade tu, y do szczenia.*

W Márcu .	10. 11. 13. 14. 17. 18. 21. 24. 28.
W Kwietniu.	1. 3. 3. 4. 7. 9. 10. 11. 13. 14. 17. 18. 20. 21. 24. 25. 27. 28. 29. 30.
W Máiu.	2. 4. 5. 11. 12. 15. 16. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
W Czerwcu.	1. 3. 4. 8. 11. 12. 13. 24. 25. 26. 27. 30.
W Lipcu.	1. 4. 8. 9. 10. 15. 16. 17. 18. 21. 23. 24. 29.
W Sierpniu.	1. 5. 6. 7. 8. 11. 12. 13. 14. 17. 19. 20. 21. 22. 24. 28. 29.
W Wrześniu.	2. 3. 4. 7. 9. 10. 11. 12. 15. 17. 18. 19. 25. 28. 30.
W Páździerniku.	2. 5. 6. 7. 9. 10. 12. 13. 14. 17. 22. 26. 27. 29.
W Listopadzie.	4. 5. 6. 7. 9. 10. 13. 14. 18. 19.

## R O Z D Z I A Ł X.

### O Kruszczach.

**O**łow na Wiosne y nażime barzo słabo puydnie. Lecie y Jesieni pamierne. Złoto nażime nie pocięty/ innych czesći Roku przynieście yszt. Srebro zimne pomierne sic nada/ także



Ważę Lezie y w Jesieni / na Wiosne chce nagrodzić pracę. Cyna przez cały prawie rok  
mierny pożytek przynieść / osobliwie iednak / či Korzy Koto niey robia / w Wrześniu / y  
zdzierniku / trudności y prace daremney coholwiek podejmą. Siarła / Żelazo pod czas  
my y Wiosny pożytek przynosa / Lezie, w cene puyda. Pod Jesień mała obrada z ni  
Miedź y Mosiadz przez cały prawie rok nagrodza prace / oprocz Jesieni. Żywe srebro  
pod czas Zimy / żadnego prawie nie przynieście pożytku. Lezie pomierny / iako y na Wiosne  
Jesieni obfity.

## R O Z D Z I A Ł XI.

### O Pożarach y Powodzi.

**P**od czas Zimy łaskawym promieniem, Mars poglądziac na Barana czyni nam do  
nadszicie że sie ognia nam obawiać nie potrzeba / chyba przez nieostrożność. Ale pod cz  
zesści innych roku pilne potrzeba mieć oko / miądnowicie w Marcu / na początku Kw  
w Czerwcu / kiedy piorunowe ognie / na niektórych miejscach chce pánować / czego y nastę  
iacych Miesiecy potrzeba sie obawiać. Trzech bowiem gornych Planet Saturn / Jowis  
Mars w Sierpniu / Wrześniu / Październiku / ognisty znak Lwa beda przechodzić / trzec  
kowym promieniem na Barana poglądziac / nad to pod czas Złączenia Saturna z Mars  
Mars gore bierze / zacych potrzeba mieć pilne oko na ogien. Co sie tyczy powodzi / nie w  
wałney przyczyny w tym roku oprocz na koncu Czerwca / a na początku Lipca / także w S  
pniu z nawalnic.

## R O Z D Z I A Ł XII.

### O Mátrońach Ciężarnych.

**L**ubow pod czas Zimy Mars kwadratorowym promieniem na domek Ciężarnych Mátro  
poglada / iednak łaskawe oko signifikatorkey ich / boleści nie co będzie im chciało wlyć  
y Miesiac łaskawym / od Jowisa wsparzy promieniem obiecuię. Wiosne szczęśliw  
odprawa. A jeżeli ktorey / nie posłuszyl krotki Miesiopust / nagrodzi May. Pod czas L  
cieśności y bolow troche podejmą / także y w Jesieni / w Wrześniu / y w Listopadzie.

## R O Z D Z I A Ł XIII.

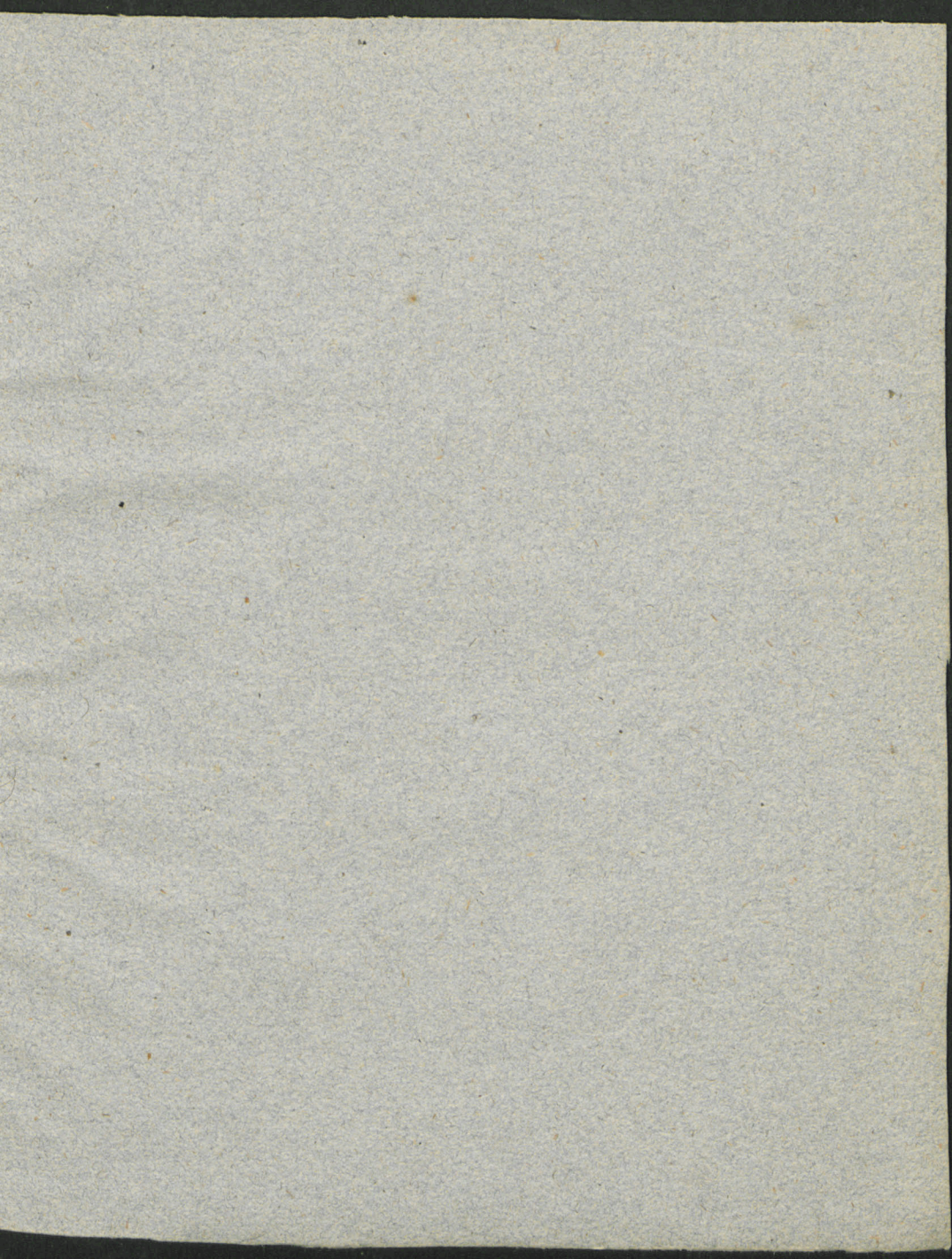
### O Powodzeniu Sławniejszych Miałt y Woiewodztw Korony Polskiej, y Państ w przyległych.

#### K R A K O W, y M A Ł A P O L S K A.

**I**ak nabożenstwem tak fonte scientiarum, y madremi Gubernatorami na wszystkie p  
wie Zwrope Sroteczne Miałto Arakow słynace / znak y Signifikatora swego / p  
czas Rewolucyey doroczney / w domu substancyey spalonego málac / przy ktorym w  
że sie Merkuryus w substancyey nie idka słođe odnieść / händle / y podroże nie nádad  
sie dla rozboiow po drogach / áley w samym Miescie nie y iedneg sklepu będzie lotroft  
probowało kłotek ; tudzież głowy bole y zawrosy chce pánować / ále y akuta consili  
nie iednemu karku nakreca. Pod czas Wiosny pilne potrzeba mieć oko na ogien / o  
blowie na Koscu Marca y w Zwiętniu. Lato o honory y godności wbiegáciacym sie ob  
wałtelom chce posłuszyc / byle przyjacielska przyiazn stateczna byla / a sami miedzy soba d  
sensyl nie czynili / do czego y w Jesieni astra stániała sie : iednak w Wrześniu / w P  
zdzierniku / choroby gwałtowne y zarázliwe chce pánować. W Lipcu / Wrześniu /  
Październi: ognia przesztzegic pilno potrzeba. Zima w händlach y substancyey postu













10836.

7045  

---

15



